

заемитѣ, отпущани мимо постановленията на устава отъ 1879 г. на земледѣлскитѣ каси, на градско-общинскитѣ управления и на окр. постоянни комисиин. Срокътъ на тия заеми бѣше изпърво само 1 година (съгласно п. 4 на чл. 5 отъ закона за банката отъ 1885), а отпослѣ съ указъ № 262 отъ 16 декемврий 1889 г., въ сила отъ 11 януарий 1890 г.¹⁾, повишенъ на 30 години. Днесъ този срокъ, съгласно алинея 2 на чл. 8 отъ Закона за ипотечния кредитъ при Б. Н. Банка отъ 7.III.1907 г., е 45 години максимумъ,

Понеже Б. Н. Банка бѣше споредъ закона за учрѣждението ѝ отъ 1885 г. и сконтова и ипотечна, то за нуждитѣ на ипотечното ѝ отдѣление се опредѣляха, по чл. 32 на устава ѝ, слѣднитѣ източници и размѣръ отъ срдѣства: а) $\frac{1}{2}$ до $\frac{2}{3}$ отъ сумитѣ на собствения капиталъ на банката, б) цѣлото количество на срочнитѣ влогове и в) добиванитѣ суми отъ продажбата (емисия) на ипотекарни облигации, издавани съ разрѣшението на правителството и по рѣшение на Н. Събрание.

Не бѣ минало нито година отъ приложението на закона за учрѣждението на Б. Н. Банка отъ 1885 г., когато се указа, че срдѣствата на банката, черпани отъ първитѣ два източника (собственъ капиталъ и срочни влогове) бѣха твърдѣ незначителни за да могатъ да удовлетворятъ колкогодѣ нарастващитѣ нужди отъ ипотеченъ кредитъ. И наистина, по смѣтка направена отъ банката, въ началото на м. юний 1886 г. послѣдната бѣ раздала въ ипотекарни заеми и въ заеми на общ. управления и на земл. каси идна сума достигаща до 4.257.870 л. (заеми подъ ипотека 815.360 л., заеми на общини 842.417 л. и заеми на земл. каси 2.600.093 л.), когато пъкъ срдѣствата, съ които можеше да разполага ипотечното ѝ отдѣление по онова врѣме не сж прѣвишавали сумата 5.161.788 л. ($\frac{2}{3}$ отъ дѣйствителния капиталъ на банката, който тогава е билъ 6.242.681₈₀ л., сж равни на 4.161.788 л., а срочнитѣ и др. влогове по онова врѣме сж достигали крѣгло на 1 мил. лв.). Слѣдователно, при най-благоприятни обстоятелства за банката, тя е можала да разполага за ипотечнитѣ си операции съ една сума не по-голѣма отъ 903.918 л.²⁾ При това положение на работитѣ на банката не оставало друго срдѣство освѣтъ да прибѣгне до единъ заемъ чрѣзъ издаването на облигации. Народната банка е мислила, че би било достатъчно ако ѝ се разрѣшило на първо врѣме да земе на заемъ 10 мил. лв. и то постепенно. Тя е смѣтала, че ней не ще сж нужни повече отъ 2 до 2 $\frac{1}{2}$ мил. лв. всѣки петъ мѣсеци, тъй щото срокътъ за постѣпване на заема можалъ да бже отъ 2 до 2 $\frac{1}{2}$ години.³⁾

Заемътъ за тази цѣль бѣ сключенъ едса въ началото на 1889 г. при германскитѣ банки Deutsche Bank и Dresdner Bank и то само за 4 мил. лв. (поети отъ банкитѣ ferme), тъй като за останалитѣ 6 мил. лв. тѣ (банкитѣ) си задържаха правото на option въ продължение на 6 мѣсеци, а отъ това право тѣ не можаха да се възползуватъ вслѣдствие запрещението отъ страна на германското правителство да се направи емисията на поменатия заемъ. Съ горнитѣ 4 мил. лв. и съ заемътъ отъ 2 мил. лв., сключенъ прѣзъ 1890 г. при сжшитѣ банки подъ залогъ на ипотекарни облигации, Б. Н. Банка все пакъ е можала да направи крачка напредъ въ ипотечното дѣло: отъ 5₄ мил. л. прѣзъ 1886 г., срдѣдната норма на заемитѣ срѣщу ипотека + заемитѣ на земл.

¹⁾ Вж. „Дър. Вѣстникъ“, бр. 8 отъ 11 януарий 1890.

²⁾ Вж. Докладътъ до Народното Събрание върху законопроекта за издаване облигация за 10 мил. лв. отъ Българската Народна Банка, поистегая въ „Дневниците“ на IV об. Н. Събрание, IV извънредна сесия, стр. 141.

³⁾ Ibidem, стр. 142.